

SPIS TREŚCI

	Str.
OD AUTORA	5
 I. OKRES PRZEDHISTORYCZNY I PIERWSZE ZWIĄZKI PLEMIENNE	
Terytorium geograficzne	8
Scytia i kolonie greckie	11
Ruchy migracyjne	13
Awarowie, Bułgarzy, Chazarowie	17
Słowianie Wschodni w VIII i IX wieku	18
 II. PAŃSTWO STARORUSKIE (RUŚ KIJOWSKA)	
Teoria normańska	23
Pierwsi książęta	27
Przyjęcie chrztu	31
Panowanie Jarosława Mądryego	32
Stosunki społeczno-ekonomiczne	36
Podział państwa	38
Piśmiennictwo staroruskie	41
 III. OKRES ROZDROBNIEŃIA FEUDALNEGO	
Ruś północno-wschodnia	43
Nowogród Wielki	45
Ruś Halicka	47
Najazd Mongołów na Ruś	50
Walka z ekspansją Szwedów i Niemców	56
Początki kariery politycznej Moskwy	60
 IV. POWSTANIE MONARCHII ROSYJSKIEJ	
Księstwo Iwana Kality	64
Litwa i Moskwa	69
Moskwa i Tatarzy	72
Walki wewnętrzne	76
System władania ziemią. Miasta	79
Procesy jednoczenia ziem Rusi północno-wschodniej	82
Struktura ludnościowa	88
Zakończenie procesu zjednoczenia	91
Kultura na ziemiach ruskich od XII do XV wieku	92

V. ROSJA W DRUGIEJ POŁOWIE XVI WIEKU

Walki o władzę	96
Reformy Iwana IV	98
Likwidacja chanatów	102
O dostęp do Bałtyku	107
Oprycznina	109
Zakończenie wojny inflanckiej	116
Panowanie Fiodora	118

VI. CZASY „SMUTY”

Panowanie Godunowa	121
Dymitr Samozwaniec	125
Powstanie Bołotnikowa	131
Dymitr Samozwaniec II	134
Wojna z Polską	137

VII. MONARCHIA PIERWSZYCH ROMANOWÓW

Nowa dynastia	143
Traktaty ze Szwecją i Polską	145
Sprawa Azowa	147
Bunt i powstania miejskie. „Ułożenie soborowe”	150
Reforma Nikona i jej następstwa	156
Wojny z Polską i przyłączenie Ukrainy zadnieprzańskiej	160
„Bunt miedziany” i powstanie Razina	164
Panowanie Fiodora III	167
Ustrój i gospodarka Rosji w XVII wieku	168
Kultura Rosji w XVI i XVII wieku	171

VIII. PANOWANIE PIOTRA I I OKRES PRZEWROTÓW PAŁACOWYCH

Rządy Zofii	177
Pierwsze lata panowania Piotra I	181
Wojna północna	184
Reformy Piotra I	190
Szlachta i chłopci	197
Reformy w dziedzinie kultury i oświaty	199
Ruchy społeczne na początku XVIII wieku	200
Opozycja	201
Rządy faworytów	203
Panowanie carowej Elżbiety	210

IX. ROZKWIT MONARCHII SZLACHECKIEJ

Piotr III	215
Pierwsze lata panowania Katarzyny II	217
Próby ułożenia nowego kodeksu praw	222
Stosunek do Polski i pierwszy konflikt z Turcją	225

Wojna chłopska	228
Polityka zagraniczna Rosji w latach 1774—1796	234
Paweł I	239
Kultura Rosji w XVIII wieku	242

X. PANOWANIE ALEKSANDRA I. POCZĄTEK REWOLUCYJNEJ WALKI Z CARATEM

Reformy pierwszych lat	250
Wojny z Persją, Turcją, Francją i Szwecją	255
Plany dalszych reform. Michał Sperański	259
Wojna 1812 roku i jej następstwa	261
Nawrót do reakcji. Wszechwładza Arakcejewowa	266
Początek rewolucyjnej walki z caratem	271
Program polityczny rewolucjonistów szlacheckich	274
Powstanie grudniowe	277

XI. TRZYDZIESTOLECIE REAKCJI

Polityka wewnętrzna Mikołaja I	280
„List filozoficzny” Czaadajewa	285
Oświata i szkolnictwo. Teoria oficjalnej ludowości	286
Ruch umysłowy	289
Problem ludności chłopskiej w polityce państwowej	291
Działalność kółek młodzieżowych	295
Rozwój stosunków kapitalistycznych w pierwszej połowie XIX wieku	300

XII. POLITYKA ZAGRANICZNA MIKOŁAJA I

Nowy etap w rozwoju kwestii wschodniej	303
Wojna rosyjsko-turecka	305
Carat i ruchy wolnościowe	307
Problem turecki w dyplomacji europejskiej	309
Wojna krymska	311

XIII. EPOKA REFORM

Przygotowania do reformy chłopskiej	319
Postanowienia ustawy o reformie chłopskiej	323
Rewolucyjna demokracja rosyjska	327
Rewolucyjna demokracja wobec reformy	330
Rosja a powstanie styczniowe	333
Dalsze reformy	335

XIV. RUCHY SPOŁECZNE PO ZNIESIENIU PODDAŃSTWA. NARODNICTWO

Wieś rosyjska po reformie	343
Teorie narodnickie	345
Początek działalności organizacyjnej narodników	348
Druga Ziemia i Wola	350

Powstanie Woli Ludu	352
Polityka „wilczej paszczy i lisiego ogona”	354
XV. POWROTNA FALA REAKCJI	
Sytuacja po zamachu	359
Pierwszy etap reakcji	360
Polityka wewnętrzna Dymitra Tołstoja	364
Kontrreformy	368
XVI. RUCH ROBOTNICZY	
Początki rosyjskiej klasy robotniczej	371
Położenie klasy robotniczej po reformie	372
Pierwsze formy organizacyjne	374
Dalszy rozwój ruchu robotniczego	376
Pierwsze organizacje marksistowskie	378
Pierwsze lata działalności Lenina	379
Na drodze do zjednoczenia	381
Walka z „ekonomizmem”. Znaczenie „Iskry”	383
II Zjazd SDPRR	387
Partia Socjalistów Rewolucjonistów	388
XVII. POLITYKA ZAGRANICZNA W DRUGIEJ POŁOWIE XIX WIEKU	
Zmiana postanowień traktatu paryskiego	391
Rosja i Stany Zjednoczone Ameryki Północnej	394
Daleki Wschód i Azja Środkowa	397
Wojna z Turcją	400
Traktaty pokojowe	403
Polityka zagraniczna Rosji po kongresie berlińskim	406
XVIII. ROSJA NA PRZEŁOMIE XIX i XX WIEKU	
Ostatnie lata XIX wieku	409
Ekonomika Rosji w okresie imperializmu	411
Problem agrarny	414
Zaburzenia wśród młodzieży	416
Działalność Zubatowa	418
Plechwe u steru ministerstwa spraw wewnętrznych. Ruch ziemski	420
Ministerstwo Światopelka-Mirskiego	423
XIX. PIERWSZA REWOLUCJA	
„Krwawa niedziela”	426
Pierwsza faza wydarzeń rewolucyjnych	429
Przebieg i zakończenie wojny z Japonią	432
Kulminacja wydarzeń rewolucyjnych	434
I i II Duma. Stołypin na czele rządu	436

XX. POLITYKA WEWNĘTRZNA PIOTRA STOLYPINA

Kadencja nowej Dumy	444
Reforma agrarna Stołypina	448
Kryzys systemu	450
Ruch robotniczy po pierwszej rewolucji. Sytuacja w partii	453
Masakra leńska	455
Ostatnie lata przed wojną	457

XXI. KULTURA ROSJI W XIX I XX WIEKU (DO 1917 ROKU)

Ogólne warunki rozwojowe	459
Szkolnictwo i nauka	459
Odkrycia i podróże	464
Literatura piękna	466
Prasa	470
Malarstwo	474
Architektura	475
Teatr, twórczość muzyczna, balet, kinematografia	478

XXII. UDZIAŁ ROSJI W PIERWSZEJ WOJNIE ŚWIATOWEJ. REWOLUCJA LUTOWA

Polityka mocarstw w okresie poprzedzającym wojnę	482
Konflikty bałkańskie. Wybuch wojny światowej	485
Przebieg działań wojennych na froncie (1914–1915)	487
Sytuacja wewnętrzna	490
Ruch robotniczy w okresie wojny	492
Rosja w 1916 r.	494
Rewolucja	

XXIII. RADY I RZĄD TYMCZASOWY. ZWYCIĘSTWO REWOLUCJI PAŹDZIERNIKOWEJ

Dwuwładza	499
Powrót Lenina do Rosji. Tezy kwietniowe	503
Miedzy majem a lipcem	504
Rządy Kiereńskiego	508
W przededniu rewolucji. Zwycięstwo	514

WAŻNIEJSZE WYDARZENIA OKRESU WŁADZY RADZIECKIEJ	517
WSKAZÓWKI BIBLIOGRAFICZNE	539
INDEKS NAZWISK	544
INDEKS NAZW GEOGRAFICZNYCH I ETNICZNYCH	569
SPIS ILUSTRACJI	585
SPIS MAP I TABLIC GENEALOGICZNYCH	588